

صندوق نوآوری و شکوفایی بررسی می‌کند

ایرانی دانش‌بنیان

جذب می‌شود. در این حالت سقف سرمایه‌گذاری تا ۲۵ میلیارد تومان بود که در حال حاضر به ۵۰ میلیارد تومان افزایش یافته است و صندوق، اصل سرمایه را تضمین می‌کند.

۱۳ با توجه به این که در دوره چهارم معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان شاهد حمایت ویژه‌تری از پروژه‌های مأموریت‌گرا و راهبردی کشور هستیم، صندوق نوآوری و شکوفایی به عنوان بازوی مالی این نهاد تا چه حد در اجرای این سیاست‌گذاری همراه بوده است؟

این موضوع نکته بسیار مهمی است؛ ما باید از کارهای جزیره‌ای و مجزا و در بعضی موارد موازی پرهیز کنیم. شاید در سال‌های ابتدایی فعالیت صندوق نوآوری و شکوفایی هدف اصلی حمایت از زیست‌بوم و شکل‌گیری آن بود و به همین علت برای حمایت‌ها اولویت‌گذاری خاصی وجود نداشت. با رسیدن به دوران بلوغ زیست‌بوم، لازم است اکنون حمایت‌ها به صورت هدفمند و اولویت‌دار تخصیص پیدا کنند.

رسیدن به این اولویت‌ها کاری علمی است و به روش‌شناسی و مطالعات نیاز دارد. خوشبختانه در این دوره با معاونت علمی و فناوری همکاری خوب و تنگاتنگی داشتیم. بر این اساس شورای طرح‌های ملی به ریاست معاونت محترم علمی و فناوری رئیس‌جمهور شکل گرفت. این شورا متشکل از معاونت علمی، صندوق نوآوری و شکوفایی و وزارتخانه‌های مربوط است. در این شورا طرح‌های کلان و دارای اولویت ملی مصوب می‌شود و صندوق نوآوری و شکوفایی موظف است از شرکت‌هایی که در این زمینه فعالیت می‌کنند، حمایت کند، معاونت علمی نیز بخشی از حمایت‌ها را برعهده خواهد داشت و وزارتخانه‌های مرتبط نیز در راستای اجرای این طرح‌ها همکاری لازم را خواهند داشت. بر این اساس اقدامی منسجم و هدفمند برای دستیابی به برنامه شکل خواهد گرفت. در حال حاضر این شورا شکل گرفته است و سه جلسه آن برگزار شده است. گرچه هنوز سرعت آن کم است اما در همین جلسات طرح‌های اولویت‌دار تصویب شده و ما در حال حمایت ویژه از آنها هستیم.

از سوی دیگر ما در این دوره اولویت‌هایی را برای حمایت‌ها مشخص کرده بودیم که در مورد آنها نیز با معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان هم‌راستا و هم‌سو هستیم. این اولویت‌ها شامل دو رویکرد هست؛ اول فناوری، یعنی در توسعه کدام حوزه‌های فناوری قرار است حمایت ویژه‌تری داشته باشیم. این فناوری‌ها شامل حوزه‌های هوش مصنوعی، زیست‌فناوری و میکروالکترونیک است. رویکرد دوم، حوزه‌های مسأله‌محور است؛ مانند امنیت غذایی، تأمین انرژی، آب و محیط زیست و...

۱۴ در حال حاضر اقدامی هم در راستای این اولویت‌ها شکل گرفته است؟

از جمله نمونه‌های موفق در این زمینه همکاری‌ای بود که میان ما و مجموعه وزارت نیرو رقم خورد که طی آن بیش از ۱۰ شرکت دانش‌بنیان مورد حمایت قرار گرفتند تا بتوانند موتورهای پربازده کم‌مصرف (BLDC) را برای کولرهای آبی تولید کنند. در حال حاضر نزدیک به یک میلیون و ۳۰۰ هزار زیرساخت تولید موتور کولر آبی در سال ایجاد شده است. اگر این حمایت‌ها ادامه دار باشد طی پنج سال امکان تولید و تجهیز ۲۰ میلیون کولر آبی با این موتورها امکان‌پذیر خواهد بود که این اقدام می‌تواند منجر به صرفه‌جویی نزدیک به ۵۰۰۰ مگاوات برق شود. به گفته

مسئولان وزارت نیرو میزان ناترازی انرژی در ساعات اوج مصرف بین ۱۰ تا ۱۲ هزار مگاوات است که با این اقدام تقریباً نیمی از آن جبران خواهد شد.

در حوزه امنیت غذایی نیز زنجیره آبریان به عنوان زنجیره راهبردی را با وزارت کشور دنبال می‌کنیم. ۱۸ استان درگیر این زنجیره ارزش می‌شوند. این موضوع شامل پرورش ماهی در قفس، پرورش میگو و تولید مواد غذایی مرتبط با آن است.

۱۵ با توجه به این که امسال از سوی رهبر معظم انقلاب سال «جهش تولید با مشارکت مردم» نام‌گذاری شده است، چه برنامه‌هایی برای تحقق شعار سال در نظر دارید؟

تجربه موفق در خصوص تحقق شعار سال ۱۴۰۲ داشتیم که در آن رشد تولید هدف‌گذاری شده بود؛ ما برشی از رشد تولید یعنی رشد تولید شرکت‌های دانش‌بنیان را مدنظر قرار دادیم و از منابع داخلی صندوق و سایر اجزای زیست‌بوم تأمین مالی برای حمایت از رشد تولید دانش‌بنیان استفاده کردیم.

امسال نیز با توجه به تبیین شعار سال از سوی رهبر معظم انقلاب، از مصادیق مهم مشارکت مردم در جهش تولید شرکت‌های دانش‌بنیان است، دورویکرد را در این راستا مدنظر قرار دادیم؛ اول حمایت از توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان که خود مجموعه‌هایی مردم‌پایه هستند و دوم افزایش میزان مشارکت مردم در تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان.

در راستای رویکرد اول پنج بسته طراحی شد:

بسته جهش؛ شرکت‌های دانش‌بنیانی که بتوانند سه برابر افزایش فروش محصولات دانش‌بنیان نسبت به سال قبل داشته باشند مشمول حمایت سرمایه در گردش تا سقف ۱۰۰ میلیارد تومان خواهند شد.

در این برنامه صندوق نقش ضامن را ایفا خواهد کرد و شرکت‌ها از بانک‌های عامل تسهیلات‌شان را دریافت خواهند کرد.

بسته هزار فناوری؛ ۷۰ درصد شرکت‌های دانش‌بنیان بر مبنای تقسیم‌بندی معاونت علمی به عنوان شرکت نوپا (فروش کمتر از پنج میلیارد تومان) شناخته می‌شوند. از خواسته‌های رئیس‌جمهور شهید این بود که سهم بیشتری از شرکت‌های دانش‌بنیان نوپا به سمت تبدیل شدن به شرکت‌های بزرگ‌تر یعنی شرکت‌های فناوری و نوآور حرکت کنند. در این برنامه قصد داریم با حمایت از شرکت‌های نوپا، ۱۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان نوپا را به دانش‌بنیان فناور تبدیل کنیم. منابع مختلفی برای این برنامه در نظر گرفته شده است؛ تسهیلات تبصره ۲ قانون بودجه ۱۴۰۳، منابع داخلی صندوق و تسهیلات نظام بانکی از جمله منابع در نظر گرفته شده برای تحقق این برنامه هستند. بسته توانا؛ بسیاری از شرکت‌های دانش‌بنیان با وجود کیفیت خوب محصول و بازار فروش، زیرساخت لازم برای افزایش تولید و توسعه محصول را ندارند. در این راستا تسهیلاتی زیرساختی برای افزایش سرمایه ثابت تا سقف ۱۰۰ میلیارد تومان از منابع داخلی و منابع بانکی به شرکت‌هایی که نیاز به افزایش زیرساخت‌های تولیدی خود دارند تعلق خواهد گرفت. دوره بازپرداخت این تسهیلات کمی طولانی‌تر در نظر گرفته شده است.

بسته کارآفرین؛ بسیاری از محصولات و تجهیزات دانش‌بنیان امکان ایجاد خوداشتغالی و کارآفرینی دارد. در این برنامه از خریداران چنین محصولاتی برای اشتغال‌زایی حمایت می‌شود و تسهیلاتی در قالب طرح لیزینگ تا سقف ۵۰ میلیارد تومان برای خرید این محصولات ارائه می‌شود.

بسته رویش؛ مخاطب اصلی این برنامه شتاب‌دهنده‌ها و مراکز نوآوری هستند که بستری را برای ایجاد شرکت‌های جدید دانش‌بنیان فراهم می‌کنند. بر این اساس به شتاب‌دهنده‌های دانش‌بنیانی که بخشی از سبد شتاب‌دهی‌شان به شکل‌گیری شرکت‌های دانش‌بنیان منجر شود، تا سقف دو میلیارد تومان از تسهیلات و تا سقف یک میلیارد تومان از سرمایه به شکل هم‌سرمایه‌گذاری بهره‌مند خواهند شد.

رویکرد دوم نیز شامل سه بسته است:

برنامه شکوفا؛ در سال گذشته تجربه خوبی در قالب برنامه تلویزیونی شکوفا داشتیم که براساس آن شرکت‌های دانش‌بنیانی که نیازمند تأمین مالی بودند از مسیر سکوها تأمین مالی جمعی به مردم معرفی می‌شدند، صندوق نوآوری و شکوفایی اصل سرمایه مردم را تضمین می‌کرد و شرکت‌ها بر اساس عملکردشان به این سرمایه‌گذاران سود تخصیص می‌دادند. بر این اساس در سال گذشته ۲۲۰ میلیارد تومان سرمایه برای ۲۳ شرکت از مسیر تأمین مالی جمعی به دست آمد.

امسال این برنامه به بسته‌ای با ابزارهای متنوع تبدیل شده است تا سرمایه‌های خرد مردمی از بسترهای قانونی فرابورس به کمک توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان بیایند. در این بسته صندوق علاوه بر تضمین سرمایه‌های مردمی، به سکوها سرمایه‌گذاری جمعی نیز کمک می‌کند و حتی در صورت نیاز در تکمیل سرمایه‌گذاری جمعی طرح‌ها نیز مشارکت خواهد کرد. برنامه ضامن؛ در این برنامه نیز هدف رساندن منابع مالی مردمی به زیست‌بوم دانش‌بنیان است. شرکت‌هایی که نیاز به تأمین سرمایه دارند در این برنامه با ارائه اوراق صکوک در بازار فرابورس که به آن اشاره کردم، از سرمایه‌های مردمی تأمین سرمایه می‌کنند. صندوق نیز در این برنامه شرکت را ضمانت می‌کند و به این ترتیب اصل و سود سرمایه‌های مردمی تضمین خواهد شد.

برنامه حامی؛ هدف از این برنامه استفاده از ظرفیت خیرین در توسعه زیست‌بوم دانش‌بنیان است. بر این اساس موضوعاتی با اولویت‌های اجتماعی کشور مانند درمان سرطان، تأمین تجهیزات بیمارستانی و... با سرمایه‌های خیرین با توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان پاسخ داده می‌شود. در این برنامه صندوق سرمایه خیرین را تضمین و اثربخشی سرمایه آنها را در جهت حل معضلات پایش می‌کند. این برنامه در مدل‌های مختلفی از جمله شکل‌گیری صندوق‌های نیکوکاری پیگیری خواهد شد.

جزئیات بیشتر و فراخوان‌های این بسته‌های حمایتی در وبگاه صندوق نوآوری و شکوفایی در دسترس است.

۱۶ آیا پایشی روی خدمات ارائه‌شده خود داشته‌اید؟ تا چه حد این خدمات بر زیست‌بوم دانش‌بنیان کشور اثرگذار بوده است؟

تمام خدمات صندوق براساس گانت چارت پیشرفت طرح‌ها به صورت مرحله‌ای انجام می‌شود. علاوه بر این نظارت کاملی هم بر اثربخشی خدمات در توسعه زیست‌بوم داریم. براساس این بررسی‌ها، خدمات ارائه‌شده از سوی صندوق نوآوری و شکوفایی در دولت سیزدهم به توسعه و ارتقای ۱۱۰۰ محصول جدید دانش‌بنیان و ۸۹۰ خط تولید دانش‌بنیان منجر شده است. فروش محصولات دانش‌بنیان در شرکت‌ها به ۹۵ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. زمانی که شرکت‌های دانش‌بنیان قراردادی برای همکاری عقد کنند نیاز به صدور ضمانت‌نامه از سوی صندوق دارند؛ در این دوره براساس ضمانت‌نامه‌های صادرشده ۶۱ هزار میلیارد تومان قرارداد میان شرکت‌های دانش‌بنیان و کارفرما ایجاد شده است. همچنین ۱۰۵ هزار فرصت شغلی جدید و تثبیت فرصت شغلی در شرکت‌ها رصد شده است. حدود یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون یورو صرفه‌جویی ارزی به واسطه حمایت صندوق از شرکت‌های دانش‌بنیان و توسعه محصولات دانش‌بنیان در کشور به وجود آمده است.

امسال با توجه به

تبیین شعار سال از

سوی رهبر معظم

انقلاب، از مصادیق

مهم مشارکت

مردم در جهش

تولید شرکت‌های

دانش‌بنیان است،

دورویکرد را در این

راستا مدنظر قرار

دادیم؛ اول حمایت از

توسعه شرکت‌های

دانش‌بنیان که

خود مجموعه‌هایی

مردم‌پایه هستند و

دوم افزایش میزان

مشارکت مردم در

تأمین مالی شرکت‌های

دانش‌بنیان